

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Becskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.**Kiadóhivatal:**Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybecskerek, 1898.

XXVII. évfolyam, 97. szám.

Hirdetési árk: Egész évre ———— 12 »
Félévre ———— 6 »
Negyedévre ———— 3 »
Egy órára ———— 1 »
— Egyes szám ára 4 kr. —**Hirdetések**A kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetés-
irodáknál.

Megjelenik mindennap

vasár- és ünnepnapok kivételével.

Péntek, április 29.

A helyzet előnyei.

Nagybecskerek, április 29.

A kiegyezési javaslatokban foglalt megállapodások egytől egyig igazságosak, világosak és csaknem kivétel nélkül Magyarország határozott előnyét szolgálják. Az osztrák sajtó ezt hol siránkozva, hol szitkozódva konstatálja, a külföldi lapok is egyre hangoztatják, hogy a magyar tulsúly a kiegyezésnél a legszembeszököbb módon jut kifejezésre.

Megkárosodásunk a gazdasági dualizmus révén eddig is csak a szélsőbal képzeletében létezett; ezentúl a magyar fél hátránya a legteltesebben ki lesz zárva, sőt az Ausztriához való viszonyunk nagy haszna eklatánsabb lesz, mint valaha. Ugy politikai, mint gazdasági tekintetben a Bánffy-kormány annyi eredménnyel képviselte és védte a magyar érdeket, hogy ma már bizony a gyöngébbek táborában sem igen talál hívókra, a ki a mostani kabinetet a képesség, a körültekintés, a jóakarát vagy az abszolút magyar érzés hiányával vádolná.

Minisztereink elejétől fogva a leg gondosabb tapintattal és előrelátással jártak el. Botlás, elszámolás a mi részünkön nem történt. Kárunkra a kormány semmiféle intézkedése, semmi néven nevezendő „taktikája” nem volt. A kézenfekvő tények és eredmények már most is ezt bizonyítják. A sokat vitatott junktim elejtése is, a mi mellett Bánffyk nyomatékkal állást foglaltak, csak javunkra szolgált. Nekünk a gazdasági kiegyezés ügyeinek a kvóta kérdésével való összekoveredése sohasem kellett. A kik elég pesszimisták arra, hogy a készenlevő javaslatok kedvező voltából igazságtalan kvótára következtetnek, épugy csalódní fognak, mint a hogy felstültek, akik a mostani javaslatokra jóelőre fenték a fogukat.

A javaslatokban lefektetett előnyeink nem holmi ügyeskedésnek, az osztrák hely-

zet gyöngeségei cigánykodó kihasználásának eredménye; a monarchia érdeke sokkal szentebb előttünk, semhogy kormányunk az egyezkedő fél kárából hasznot akarna huzni. Érdekeink elismerése csak újabb üdvös következménye a mai kormány céltudatos, becsületes politikájának. Az Ausztriához való gazdasági viszony oly szabatos pontossággal van a javaslatokban körülírva, évtizedes sérelmek és igazságtalanságok oly alaposan orvosoltatnak, a magyar mezőgazdaság érdekei annyi jóakarattal és eredménnyel védvők, hogy a belátás teljes hiánya kellene a Bánffy-kormány ez egyik legsikerültebb munkálatának kicsinyeskedő lekritizálására. Mindezek az eredmények csak úgy voltak lehetségesek, hogy évek óta becsületesen rászolgáltunk a jobb kiegyezésre. A gazdasági dualizmusból ránk háramló előnyök fokozására az a kormány volt hivatva, mely az újabb időben legtöbbet tett a monarchia tekintélyének Magyarország nemzeti érdekei erőlyes felkarolása útján való megszilárdítására.

A kvóta révén holmi rekonpezációkról szó sem lehet. Ettől nem kell megriadni. E kérdésben is az igazság van hivatva dönteni. Kvótadeputációnk határozottan ragaszkodik ama régi álláspontjához, hogy a helyes kvótakulcsot a két állam adozó képességének pontos kiderítése alapján lehet csak megállapítani. E szerint tehát a kvóta teljesen független a „kiegyezés” gyűjtőneve alá foglalt egyéb kérdésektől. Ilyen junktimot a magyar kormány sohasem ismert el. Utólag sem fog junktimos praxist kezdeni.

A mostani kiegyezés sikere egybíránt korántsem a mi utolsó kártyánk. Ha Ausztriának nem kell, vagy ha a sógor általában egyezkedni többé nem akar, ám válják egészségére. Bennünket, bárhogy fordul a kocka, baleset nem érhet. Mi nyugodtan hagyhatjuk a helyzet híres kul-

csát az osztrák kisebbség kezében. A helyzet előnyei semmiképp sem válhatnak hátrányunkra.

HIREK

Tájékoztató.Május 5. Megyei Áll. választmány.
Május 9. Közigazgatási bizottság ülése.
Május 15. Jegyzők gyűlése.
Május 15. Tiszti szék.
Május 15. Kerékpárverseny Nagybecskereken.
Május 16. Tavaszi közgyűlés.

A villamos világítással ellátott gőzfürdő reggeli 6 órá-tól nyitva van: nők részére kedden és pénteken déltől 6 óráig; ugyanezen napokon urak részére este 6—8 óráig.

— Személyi hírek. Rónay Jenő főispán hivatalos körútjából visszatért Nagybecskerekre. — Báró Hauser Károly főispáni titkár, szabadságáról Nagybecskerekre érkezett.

— Hivatalos látogatás. Frank Ferenc kir. tanácsos, a magyarországi kegyestanióradiek tartományi főnöke, titkárvál, Vámos Károly tr. kormányzóval (30 án) d. u. 4 órakor érkeztek Nagybecskerekre, a kegyesrendű ház és főgymnasium hivatalos látogatására.

— Választás. A nagybecskereki kerületi betegsegélyező pénztár tegnap Steyer Fülöpöt választotta meg titkár-ellenőrre.

— Névmagyarosítás. Kohn Ferenc nagybecskereki lakos, valamint kiskoru Janka, Armin és Fülöp gyermekei vezetéknevének „Kolos”-ra kért átváltoztatása belügyminiszteri rendelettel megengedett.

— A hírlapírók ünnepnapja Temesvárott. A vidéki hírlapírók országos szövetsége — a temesvári helyi bizottság meghívása folytán — vasárnap, május hó 8 án Temesvárott tartja évi közgyűlését. Tulajdonképen ez az első közgyűlése a szövetségnek, mely jogos büszkeséggel utalhat az első év erkölcsi és anyagi sikereire. Az ország valamennyi kiválóbb kulturális központján nagy rokonszenvenvel fogadták és hathatós támogatásban részesítették a szövetség eszméjét, melynek főcélja, hogy fejlessze a hírlapírók közt a kar-szellemet és ellátást biztosítson a vidéki hírlapíróknak, rokantság esetére. A szövetség nyugdíj- és segély-

A „TORONTÁL” tárczaja.**Gellérthegy bucsu.**

— Rajza a fővárosi életből. —

A „Torontál” eredeti tárczája.

Petőfi szobrának talpatánál ott hervad a nagy babérszoru, jelöl annak, hogy március 16-ének ünnepén már tul vagyunk, sőt április 11-ikét is megünnepeltük; a vidéki szintársulatok javában folytatják tavaszi működésüket; tömémentelen tavaszi tárcacikk látott napvilágot s száz meg száz márciusi versike születt meg, hogy fennen hirdesse a természet ujjászületését, a bájos kikeletet: de valójában, igazi pompájában, es idő szerint, as még nem jelentkezett. Sőt mintha kedve telnék abban, hogy velünk ingerkedjék, midőn a kemény, didergő szél át meg átjárta testünket, ránk zudit az öreg Jupiter pluvius oly esőt, melyről a leglátább fantáziájú poéta sem mondhatja, hogy „lágyan permetező”, olykor pedig, ha megunta ebbeli dicsőségét, változatosság kedvéért kis fagygyal párosult simankóval is kedveskedik.

Pedig hej, hogy szeretne már ilyenkor a főváros népe kirándulni, — a hogy ők mondják — a zöldbe!

... A mi est a „zöldet” illeti, azt korántsem szabad a sön értelmében venni, mint a hogy est pl. nálunk Becskereken tehetik, hol annak bővében vannak (?). Fővárosi ember e

tekintetben nagyon engedékeny; a városliget száraz füve, melyből csak minden száz lépésnyire kandikál ki egy-egy zöld szál, a budai hegyek mohlepte szikláit, mihelyt az egyhe tavaszi nap lecsokolta róluk a havat, már „zöld” számba mennek.

Hogy mily hatalmas, szinte ösztönszerű a fővárosiaknak e kirándulási vágya, bizonyítja, hogy inkább készek az isteni hatalommal dacolni, semhogy róla lemondjanak...

Engem is magával sodort az áram és hus hét hétfőjén kellemes társaság kíséretében hozzá csatlakoztam a gellérthegy bucsujárókhöz.

Mint mikor valami híres kaszszadarabot adnak s a kíváncsiak tömege már a kora reggeli óráktól kezdve tartja megszállva a pénztár kapuit, szintugy küzdtek az emberek a csavarogzó jegyekért. A világért sem hagyta volna el senki kivívott „álláspontját.”

Látva a nagy néptömeget, mely a kis gözörsre száll, bizonyos félelem fogta el bájos kíséremmet s görcsösen belém kapaszkodva, szinte esdekelve kért, várnók meg a következő gözöst, melyen tán nem leend oly nagy a tolongás.

De már késő vala... Alig hogy szavai elhangzottak, a megettünk feltorlódt emberhullám ellenállhatlan erővel előretolt s pillanat műve volt, hogy ott szorongtunk a hajón, mely engedve a reá nehezűd nagy tehernek, mind-egyre stülyedt.

Kisérőnömön mindinkább erőtt vett a félelem érzete, szép arcának ismai olykor megrándultak, idegesen isgett mozgott s csak nagynehezen sikerült őt megnyugtatom.

A hivatalos melléklet 91. számával.

alapjai ma már 25.000 frtot tessnek ki, a mi-ből 21.000 frt készpénzben be van fizetve és gyümölcsözőleg van elhelyezve a szegedi kereskedelmi és iparbankban.

Temesvár szab. kir. város közönsége, mely élénk érdeklődést tanúsít minden kulturális törekvés iránt, a vidéki hírlapírók akcióját a lefolyt első év alatt fényesen támogatta egy erkölcsileg, mint anyagilag és ezt a jóindulatát kiváló mértékben fogja kimutatni a május hó 8-án tartandó évi közgyűlés alkalmából is. A városi közélet vezető férfiival egyetértőleg, a temesvári helyi bizottság a következőleg állapította meg a programot:

Szombaton május 7-én. Esti 1/2 9 órákor: Ismerkedési estély a „Hungaria“ szálló külön termében.

Vasárnap, május 8-án: D. e. fél 10 órákor: A vidéki hírlapírók országos szövetségének igazgatósága a közgyűlés tárgyainak előkészítése végett, a vármegyeház termében ülést tart.

D. e. fél 11 órákor: A vidéki hírlapírók országos szövetségének közgyűlése a vármegyeház termében. A napirend ez:

1. Az 1897. évi zárszámadások előterjesztése.
2. Pót-választások az igazgatóságba és a felügyelő-bizottságba.
3. Előterjesztés a nyugdíjazási szabályok alkotása iránt.
4. Az igazgatóság előterjesztései.
5. Az 1898. évi költségvetés megállapítása.

Déli 12 órákor: A városházán külön ez alkalomra rögtönzött városi kiállítás megtekintése. (Történelmi és statisztikai adatok Temesvár nemzetiségi, kulturális és gazdasági fejlődéséről; tervek, térképek, reliquiák).

Déli 1 órákor: disztrakoma a városi vigadó nagytermében, melyen a hírlapíró-szövetség tagjai a város vendégei lesznek.

D. u. 3 órákor: Országos kerékpárverseny a hírlapírók tiszteletére, a „Velocitas“ verseny-pályáján. A főversenyre a temesvári sajtó adta a tiszteletdíjat. A tiszta jövedelem egy része a hírlapíró-szövetség nyugdíjalapja javára fog fordíttatni.

Esti fél 8 órákor: Társas-lakoma à la carte a „Rudolf trónörökös“ szálló étkező termében.

Hétfőn, május hó 9-én d. e. 9 órákor: A belvárosi elemi iskola látogatása és utána esetleg a jözeffvárosi zárda nevelőintézetének megtekintése.

Délben a vendégek elhagyják a várost.

A szövetség elnöksége a programot elfogadta és a város meghívása mellett elküldte a tagoknak a „Velocitas“ kerékpár-egyesület meghívását is.

a vallás szent ígét hirdető Gellért püspököt, az vértanu halállal mult ki . . .

Elértük célunkat, fenn vagyunk!

A merre tekintünk, mindenütt mulató csoportok a nép legkülönbözőbb osztályaiból, mindenütt sürgős-mozgás, mindenütt élet. Emitt kintornás husza az émelegős bécsi „Wászt du Mutterlé!“ s udvariasan leemelt kalappal elállva utunkat, tiszteletdíjat kéri; néhány lépésnyire holmi bohó anyóka rikácsoló hangon kínálja vénasszony „pusszerli“-ját, melynek ára csak négy fillér; majd utóbb narancssal, almával kedveskednek s egy török ruhába bujtatott recipiált polgártárs merés olesón vesztegeti cukros portékáját, melyet különös taglejtéssel kísért szgyva nyelven dicsér.

Van itt minden: „szörbet, tüge, pálma, sok déli gyümölcs“.

. . . Futó pillantást vetek e zajló, szibongó népsokaságra, hogy astán mint egy varázsütésre megigézve álljak meg s elmerüljek oly látványban, mely a maga nemében páratlanul áll.

Soh' sem érezzük anyyira tehetségeink gyarlóságát, mint mikor a természet ily nagy-szabású kompozíciójának képét akarjuk nyújtani. A toll ilyenkor silány szerszámává törpül kezünkben; ilyenkor csak bámulni, csak érezni tudunk, de bámulatunkat, érzelmeinket szavakba, halvány fogalmakba önteni alig.

Lábainnál hömpölyög a fenséges Duna folyam.

Amott terül el majd büszke, karcsu, majd monumentális kupolás tornyaival, égnek meredő gyári kéményeivel, fényes palotáival ama város,

Eddig a szegedi, nagyvárad, kolozsvári aradi, pécsi, szombathelyi, debreceni, nagybecskereki, nagykikindai, békés-csabai, lugosi, verseci, stb. kollegák ígérték meg eljövetelüket.

— **Halálozások.** Nagyszentmiklóson f. hó 27-én hunyt el Cocron Vilmos ügyvéd, a nagyszentmiklósi Népbank igazgatója, községi képviselőtestületi tag. Az elhunyt 51 éves volt. Halálát özevgye, egy fia és két leánya siratja. A haláleset Nagyszentmiklóson mindenütt általános részvételt keltett. Temetése 29-én d. u. 4 órákor lesz. — Pólya Eudrét, a nagyszentmiklósi gazdaköri takarékpénztár könyvelőjét, sulyos csapás érte, egyetlen leánygyermeké Gizeella 2 és fél éves korában f. hó 28-án elhunyt vörhenyben.

— **Az elveszett tavasz.** Boldog sörényes poéták, kik annak idején addig énekeltek a tavaszt míg sörényetek tökéletesen kihullott s azontul kopaszon daloltatok tovább a szerelem izzó lángjairól, mit csinálnátok ti most, amidőn elveszett a tavasz s a télre nem kis esős időköz után azonnal a nyár következik. Mert így van most. A természettudósok már jó ideje figyelik és konstatálták az ugynevezett európai közép éghajlat elváltozását. Ez a középéghajlat néhány év óta oly szeszélyes, mint egy prima ballerina. Tavasz nincs, ős nincs, de van helyette eső s a téltől a nyárra, a nyárból a télbe hurcolkodik át az emberiség. Mint évek óta, most is átugorjuk a tavaszt. Tegnap délben oly tüzes volt a meleg, mint nyár közepén s ahhoz való módon öltözködnék is már az emberek. Az éjjel aztán hirtelen égháboru keletkezett, reggelre pedig újból meleg lett. A tavasz eltűnt, nincsen, pedig még csak ezután következik a májusi hónap, amit lengéi lábokban szoktatok megénekelni, oh sörényes poéták . . .

— **A szerb zsinat.** Temesvárról írják tegnapi kelettel: A szerb skuptina tegnap d. u. folytatta tanácskozását Popovits Nikanor püspök elnöklése alatt. A tárgysorozat folytatásaként Belesin Illés felolvasta a konzistorium ajánlatát az egyházi ügykezelést illetőleg, majd a konzistorium és iskolabizottság jelentéseit, melyeket mind elfogadták. Epp úgy elfogadták azon ajánlatot is, hogy az egyházi alapítványok kezelésére külön aapszabályokat hoznak. A vitában különösen Bogdán Zsivko dr. nagykikindai polgármester vett részt. Dimitrievits Szvetozár dr. egyházmegyei ügyész ezután megtette jelentését a szerb és román községekben lefolyt osztozkodó pörökről, melyek már félszázadon keresztül húzódnak. A jelentés tudomásul szolgált.

Eremita Pál erre beszámolt az 51.000 frtos egyházi alapítványokról, melyek a legnagyobb rendben vannak. — A skuptina ezután a kijelölt-bizottságot alakította meg, mely a betöltendő helyekre nézve megtette előterjesztését. Tagjai a következők voltak: Zsivkovits Dragolyub, Stojics Gergely, Teszics Iván, Eremita Pál, Kosztavacs Mata, Petrovits Szvetozár dr., Pavlovits Lyubomir, Risztics Paja, Nedelkovits Paja,

melynek virágzó emelkedése, óriási arányokban való fejlődése reményt és bizalmat ébreszt minden honfi keblében, mert immár a félmilliót is tuhaladó fővárosa ez.

Balra emelkedik Budavára s üdvözlöm azt Nagyajtai Zajtay István, nótárius uram szavaival: „Ime látom Buda várát, Mátyás király palotáját s elfeledve minden baj!“

Buda! — Mennyi eszme, mennyi képzet, hány visszaemlékezés merül fel e szó hallatára!

Buda! . . . hisz azt jelenti ez a magyarnak, a mit a muszkának Moszkva, a franciának Versailles, a zsidónak Jeruzsálem, a muzulmán-nak Mekka!

Összefoglalma, palladiuma a magyar nemzet évezredes történetének, személyesítője, allegorikus jelképe a magyarnak! Bölcsök szolgáltattak itt törvényt és igazságot; hősök és hadvezérek szálltak innét harora hazájokért . . . E szent falakon anyák jelentek meg, karjaikon csecsemőikkel, nézve a véres csatába induló férjek hadát, számkura győzelmet és dicsőséget esdekelve.

Gyűstetek s elhullottatok dicső ősök, dicsőségetek e szent kövek örökölték meg:

„Vándor, ha Spártába térsz, jelentsd ott, hogy elhulla találtál bennünket a törvény parancsa szerinti“ . . .

Sokáig tarthatott merengésem, mert a hölgyek figyelmeztettek, hogy társaságunk többi része messze elszállingózott tőlünk s hogy őket utolérhessük, megkettőztetett léptekkel haladtunk előre.

A képszolet világából egyszerre a valóra

Granits Rankov dr. és Ajác Szvetozár. A jelölt bizottság megállapította azután a listákat. Fél kilenc órákor este berekesztette az elnök püspök a tanácskozást.

Ma délelőtt 9 órákor Popovits Nikanor püspök zajos éljenzés közt megnyitja az ülést. A jelölt listák felolvasása után dr. Bogdán Zsivko az iskolaszéki szakbizottságba ajánlt jelöltek kifogásolta.

Ezután megejtették a szavazást. Az eredmény csak a késő délutáni órákban lesz kihirdethető.

A jelölt bizottság a következő listát állította össze:

1. A konzistorium bizottságába: egyháziak: Dozsén Izsak archimandrita, Materics M. Novakovits János, Teszics Iván, Beleszin Illés, Petrovits Jefta, Stakits Zsarko, Putnik Mihály, Boberits Mladen, Leticza Jenő, Milosev Miloe, Theodorovits Szvetozár, Radonits Milivoj, Zerkovits István és Alexits Milivoj. Világiak: Dimitrievits Szvetozár dr., Petrovits Szvetozár dr., Rusics Gyura dr., Karakasevits Milos dr., Stefanovits Szilárd, Theodorovits M. dr., Putnik Száva dr. és Jokovits Mladen dr.

2. Az adminisztráció-osztályba: egyháziak: Mateics Mika, Novakovits J., Szirosev P., Milin P., Gruics S., Belesni Velko. Világi: Petrovits dr., Granits R. dr., Zsupunszky J., Marinovits J., Putnik dr., Raskovits, Mirko L., Eremita P., Bibics P., Nedelkovits V., Jovanovits Gy., Raits J., Zsivits M. és dr. Pavlovits Lyuba.

Az iskolabizottságba: egyháziak: Novakovits J., Staits Klicsa, Lotics L., Kosztovác M., Nikolajevits N., Vukadinovits István, Zsirkovits B., Popovits B., Lanczulow P. dr., Granits R. dr., Szelinovits J., Joanovits Szima, Nedelkovics Vuja és Stefanovits Szilárd.

— **Iskolai kirándulás.** A nagyszentmiklósi áll. polg. iskola ifjúsága f. hó 23-án tanáraik vezetése alatt az alig 2 órányira fekvő Nagy-Özre rándult ki, mely kirándulás mintegy kiegészítésül szolgált az április hó 11-iki ünnepélynek. Erre a napra az időjárás is megegyeztetten magát, hosszú esőzés után verőfényes, tiszta azurszínű volt egész napon át az égbolt, melyet csak az estefelől beállott zivatar változtatott meg. A nagyözriek vendégszeretők fogadtatása, nevezetesen Kauten esperes plébános, Sipos káplán s a község előjáróságának mindenre kiterjedő figyelmessége nagyon hozzájárult ahhoz, hogy úgy az ifjúság, mint a tanári kar egy felette kellemesen eltöltött nap emlékeit vigye magával. A vendéglátók különös figyelmet az ifjúsági zenekar vonta magára, mely mintegy 30 tagot számlál s a megszokott barna fiuk zenéjét teljesen pótolta.

— **Tűzhalál.** Megemlékeztünk annak idején a szerencsétlenül járt Fischer Lipótnéről, kit sulyos égési sebeivel kiszállítottak a központi József kórházba. Sokáig szenvedett ott élet és halál közt lebegve a boldogtalan nő, míg végre ma hajnalban kiadta lelkét.

— **Vásár.** Mint lapunknak írják, a párdányi tavaszi országos vásár folyó évi május hó 15-én tartatik meg.

ébredék. Ugyanaz a lárma, zivaj, köznapiasság mint azelőtt. De mégis, — a szín megváltozott.

Mig néhány perccel ezelőtt a nagyváros káprázatos látványába mélyedve, fantáziámban a jelen és mult változatos képei merültek fel, most a természet a maga valódi, hamisítatlan formájában tárult szemem elé.

Amott a nyughatatlan, folyton háborgó, szüntelen munkálkodó nagyváros fényes pompájával és sötét büneivel, itt a csendes, békés, szelid falu a maga szerény egyszerűségében és igazi romlatlanságában.

Kisérőnöm mély szürke szemei ama kis, magányos házikón csüngenek, melyet galambok röpdésnek körül és én e pillanatban mintha azt olvasnám e szemekből, hogy tulajdonosuk, megvonulva szépen párjával, ott szeretne fészkelni.

Utoltuk szökevényeinket; a kövérke asszony, ki eddig elég könnyedén túrta a hegyi ut fáradalmait, némileg aggódva gondol a haza indulásra, de vigasztalja férje, ki bizik hosszúra megnőtt lábszáraiban s a hegy tövével várakozó omnibuszokban.

. . . Felüdtve testünket némi frissítőkkal, végig szemlélve a népjátékokat, a változatos, tarka csoportokat, utnak ereszkedtünk hazafelé.

Egy cigány purdó, kiből alighanem primás lesz egykoron, utánunk húzta: „száz a libám, a gunárom tizenhárom“, meg azt, hogy: „asszony, asszony az akarok lenni“ . . .

Dr. Klein Dániel.

— **Arany-lelet.** A krassó-szörénymegyei Krivina községből írják: A napokban egy pásztorleány a hegyoldalon, egy kő alatt egész rakás régi aranyérmét talált. A pénzök Napoleondor nagyságúak és Mária Terézia korából való. A leány eladta az arany érmeket egy szatócsnak, a ki azokat meg Lugoson árusította el. Az aranyérmek értéke állítólag 2—3000 frt.

— **Klapka édesapja.** Most jelent meg Szinyei József nagy munkájának, a „Magyar írók élete és munkái” című műnek legújabb füzeté, melyben rendkívül érdekes Klapka tábornok édesatyjának, Klapka József temesvári polgármester és nyomdatulajdonos életrajza, ki szintén irogatott németül. Ezek az életrajzi adatok javarészből ismeretlenek voltak eddig. Klapka Józsefnek három felesége és a két első feleségétől hat gyermeke volt: a legfiatalabb volt György. Klapka József 1805-ben részt vett a nemesi felkelésben, Temesvár város 1619-ben megválasztotta polgármesternek és 1832-ig az is maradt. Ő indította Temesváron az első lapokat s V. Ferdinánd érdemei elismeréséül 1841-ben neki és gyermekeinek megadta a magyar nemességét. 1849. szeptemberben a Komáromot körülzáró Haynau megengedte neki, hogy az osztrák hadseregen át a várba mehessen fiaként. Klapka József ezután visszavonultságban élt Aradon és 1863. május 11-én halt meg 77 éves korában.

— **Uj marharakodó.** A földmivélsügyi miniszter közlése, hogy az államvasut kezelésében lévő szeged-karlovai h. é. vasut vonalán Torontálmegye területén fekvő Csóka állomást marharakodó állomásul engedélyezte.

— **Kabala.** Vannak sokfigyelésű öreg urak, akik szabad idejükben nagy szeretettel foglalkoznak a kabálával, számjósággal, betűmagyarázatokkal. Most Sziklay Géza, Rozsnyó város polgármestere állított össze egy kabalát, amely szerint, ha összeadjuk Kossuth Lajos születési és halálozási évszámait, az összeg fele éppen 1848.

Ime a kabalisztikus számművelet:

Kossuth született: . . . . . 1802-ben.
Mehalt: . . . . . 1894-ben.

Összeg: 3696,

melynek fele 1848, vagyis a szabadságharc éve.

— **Második magyar királyi osztályosjáték.** Az előtűnk fekvő sorolási tervszerint a második osztályosjáték első osztályának húzása május hó 11 és 12-én lesz és tisztelt olvasóinkat különösen figyelmeztetjük a Török A. és Tsa budapesti cég hirdetésére. Ezen általunk ismert céget azért ajánljuk, mert ez szigorúan pontos és vevőit legjobban szolgálja ki. Ugy látszik, hogy Fortuna különös kegyével árasztotta el e oéget, mert értesülésünk szerint az első sorjáték alkalmával mintegy háromnegyed millió korona nyereséget fizetett ki vevőinek. A nyereségek száma, valamint a sorsjegyek árai az I. osztályhoz — és pedig egy egész 6 frt, egy fél 3 frt, egy negyed 1 frt 50 kr, egy nyolcad 75 kr. — ugyanazok maradtak a második sorjátéknál is. Aki tehát a szerencsének kezét akar nyújtani, forduljon bizalommal Török A. és Tsa főelárúsítókhoz Budapesten.

Színészet és irodalom.

— **A doloval nábob leánya.** Herczegh Ferencnek e legjobb színműve tegnap került színre, még pedig telt ház előtt, amit nemcsak a kitűnő darabnak tulajdonítunk, de annak a körülménynek is, hogy Déri Bélának a Halmay féle társulat egyik legderekabb tagjának volt tegnap jutalomjátéka. A rokonszenves színészt fellétekor élénk tapssal fogadták s a tetszésnyilvánításokra Déri a darab folyamán is nem egyszer rászolgált élénk és szeretetreméltó játékkal. Egyéb részleteiben az előadás a leggyöngébbek közé tartozott. Kápolnay Juliska nagyon is tragikusan fogta fel Jób Vilmát. A kisasszony úgy látszik nem kedveli a derültebb hangulatot, s ebben látjuk okát annak, hogy szép és rokonszenves megjelenése dacára e hálás szereppel nem tudott hatást kelteni. Bilicsky kadétot — bocsánat e leleplezésért — Göz Aranka játszotta. Több ízben méltattuk a szép reményekre jogosító fiatal színésznő tehetségét s éppen ezért komolyan óvjuk attól, hogy efféle nem neki való experimentumokra vállalkozzék. Maradjon a bakfisoknál s hagyja a kadétoakat másoknak. A többi huszá-

rokról sem tudunk jót mondani, arra azonban nagyon szépen kérjük valamennyiüket a kadétól a kapitányig, hogy a szalonban ne álljanak és diskuráljanak sapkával a fejükön. Dérin kívül még két szereplőről kell dicsérettel megemlékeznünk. Az egyik Halmay Imre, ki Merlin bárót azzal a nyugodt előkelőséggel és megkapó közvetlenséggel játszotta, mely eddigi alakításait jellemzi, a másik Tuboly Klementin, ki a kapitányné szerepében örvendetes haladásának adta tanujelét.

— **Daniella-hangverseny.** Az a fényesnek ígérkező hangverseny, melyről tegnap megemlékestünk, hétfőn fog megtartatni a városi színházban. A hangverseny iránt tanusított érdeklődésből ítélve a nagybecskereki zenekedvelő és művészet pártoló közönség nagy számmal fogja képviseltetni magát. Daniella Malvint a kritika gyönyörű hangú énekesnőnek mondja, a kinek szép hangját Rainer főherceg képezte ki. A kisasszony négy nagy műziséssel megválogatott énekszámmal működik közre. Az est többi részét Halmay társulata tölti be.

— **Egy magyar művész halála.** A magyar festővilág egyik kitűnő művésze, Koroknyai (Trost) Ottó tegnap este meghalt. Koroknyai elsőben a bécsi képzőművészeti akadémián tanult, hol Angeli, majd Makart volt a mestere. Később visszajött hazájába, hogy a népéletet közelről tanulmányozza. Tagja volt Bencur mesteriskolájának, aztán Párisba ment, hol Munkácsynak volt a tanítványa 1866-ban tizenkilenc versenyzővel szemben az ő Javithatatlan című festménye nyerte meg a 6000-koros Munkácsy-díjat. Legjelesebb képei még: Hogy megnőttél! Olyan nincs, A meggyilkolt háza előtt, Ne busulj, Kartyavető, Mátyás Bécs előtt, Párisban keresett arcképfestő volt s a párisi Szalon egyik képét ki is tüntette. Az 1894-iki tárlaton Bersac tábornok arcképevel keltezt figyelmet. A Javithatatlan című képét a király vásárolta meg. Ez a szorgalmas, nagytehetségű művész a legnagyobb szegénységben halt meg, úgy, hogy temetéséről is az Országos Képzőművészeti Társulat fog intézkedni és ingyen-sirhelyet kér a székesfővárostól.

Táviratok.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése április 29.)

Budapest, április 29. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház ma vette tárgyalás alá a székesfehérvár—bicskei, margitta—szilágy-somlói és hontmegyei h. é. vasutak engedélyezéséről szóló törvényjavaslatokat.

Daniel báró kereskedelemügyi miniszter kijelenti, hogy még ez év folyamán hozzáfog a vicinális törvény revíziójához.

A Japánnal kötött kereskedelmi és hajózási szerződés becikkelyezéséről szóló törvényjavaslatnál.

Apponyi Albert gróf utal arra, hogy Ausztria és Magyarország között a közös vámterület még december 31-én megszűnt s így Magyarország önállóan rendelkezik. Indítványozza, miképpen adassék vissza a törvényjavaslat a kormánynak, hogy az államjoghhoz mértén modifikálja azt.

Bánffy báró miniszterelnök kijelenti, hogy a szerződés, melyet jogosan köthettek, elfogadható, mivel az nem képez államjogi sérelmet. (Helyeslés jobbfelől.)

A Ház többsége a javaslatot elfogadta.

A háboru.

Budapest, április 29. (A „Torontál” eredeti távirata.) Pensylvania állam Easton városában három nagy raktár, a melyekben a kormány tulajdonát képező robbanó anyag volt felhalmozva, — felrobbant. Azt hiszik, hogy a robbanást spanyol kémek okozták.

Budapest, április 29. (A „Torontál” eredeti távirata.) Madridból telegrafálják, hogy Blanko tábornok a következőket jelentti: Az amerikai hajóraj változatlan állást foglal el. Egy ellenséges hajó Di-masnál hajótörést szenvedett.

Budapest, április 29. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mexicoból jelentik: A spanyolok a kormányhoz táviratot intéztek, a melyben felajánlják, hogy Cubába min-dentféle élelmiszert küldenek.

Budapest, április 29. (A „Torontál” eredeti távirata.) New-Yorkból érkező hírek szerint ott naponként 1000—2000 ember kínálkozik ujoncnak.

Három halálos ítélet.

Budapest, április 29. (A „Torontál” eredeti távirata.) Zágrábból jelentik, hogy a hétszemélyes tábla a szenicai 11 halálra ítélt zendülő közül nyolcnak megkegyelmezett, a többi hármat — köztük egy asszonyt — holnap reggel végezik ki.

A tőzsdéről.

Budapest, április 29. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) Buzában a kínálat kielégítő, a vételkedv tegnap óta sokat javult, az árak szilárdak és 25—30 krral emelkedtek, forgalom 25.000 mm. Kötetett:

Buza májusra	14.28—14.30
Buza szeptemberre	10.86—10.88
Kukorica máj-juniusra	6.28—6.30
„ júliusra	6.39—6.49
Zab márc.-ápr.	6.13—6.15
Zab szeptemberre	6.05—6.15

VASUT-ÜGYEK.

Torontáli helyi érdekű vasutak.

5151. szám. 387—3.1

Hirdetmény.

Van szerencsénk a t. közönség tudomására hozni, hogy a vonalaink állomásain ki nem váltott és számfeltes, valamint a visszahagyott tárgyak Nagy-Becskek-Bégapart állomásunk raktári helyiségében f. évi május hó 9 én délelőtt 9 órakor a vasuti üzletszabályzat 70., illetve 38. §§-ai értelmében nyilvánosan elárvereztetnek, mely árveréshez a venni szándékozó t. közönséget ezennel meghívjuk.

Nagy-Becskek, 1898. április hó 26.

Az üzletigazgatóság.

Városi színház.

Nagy-Becskek, pénteken 1898. április hó 29-én.

Zóna-előadás, fél helyárakkal adatik:

TRILBY.

Színmű 4 felvonásban. Georges du Maurier regénye után írta: Paul M. Potter. Fordította: Fáy J. Béla.

Személyek:

Trilby O'ferral	—	—	Kápolnay Juliska.
Talbot Vynne, (Taffy)	—	—	Nagy Gyula
Alex. Mc. Alyster (Sandy)	—	—	Nagy Kálmán.
William Bagot (Billie)	—	—	Déri Béla
Rochemartel herceg (Zonzou)	—	—	Palotay Gyula
Th. da Lafarce (Dodor)	—	—	Keresztési Sándor.
Svengali	—	—	Halmay Imre
Gecko	—	—	Torday Károly
Vinarné, házmesterné	—	—	Juhász Zsó
Rev. Thomas Bagot	—	—	Tisztay Miksa
Mrs. Bagot, a Billie anyja	—	—	Szepesi Paula
Kaw, szinigazgató	—	—	Baranyai Ferencz

Történik Párisban, az 50-es években, az első felvonás egy műteremben, a Quartier Lantinban; a második felvonás egy hónappal később ugyanott, karácsony estéjén; a harmadik felvonás öt évvel utóbb a „Cirque des Bashibazouks” foyer-jében; a negyedik felvonás a műteremben.

Kezdete 7 és fél órakor.

Hirdetések.

3144. szám. kig. 1898.

384-3.1

Pályázati hirdetmény.

A lemondás folytán megtiresedett torontál-szécsányi községi orvosi állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Az állás javadalmazása 800 frt évi fizetés és 40 frt évi halottkémlési díj, továbbá 30 kr. nappali és 60 kr. éjjeli látogatási díj.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, miszerint a törvényesen megkívánt képesítésüket igazoló felszerelt folyamodványukat hozzám folyó évi május hó 15-ig adják be, mivel a később beérkező folyamodványok figyelembe vételni nem fognak.

A német nyelv ismerete kívánatos. Módos, 1898. évi április hó 20.

Dr. Gyertyánffy Jenő, főszolgabíró.

2934. kig. 898.

382-3.3

Pályázati hirdetmény.

A gyűlvézi községi irnoki állás választás utján véglegesen betöltendő lévén, felhivatnak mindazon egyének, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket folyó évi május hó 10-éig aláírott hivatalhoz nyujtsák be. A román nyelv ismerete megkívántatik.

A gyűlvézi községi irnoki állás 350 frt évi fizetéssel van egybekötve.

A választás f. évi május hó 14-én délután 3 órakor Gyűlvész község házában fog megejtetni.

Párdányban, 1898. évi április hó 13-án

A párdányi járás főszolgabírói hivatala.

6759. szám ki. 1898.

398-1.1

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, miszerint O cs és kir. apost. Felsője legmagasabb elhatározásával elrendelte, hogy minden egyén, ki jelenleg az arany vitézségi vagy az I. oszt. ezüst vitézségi érem tulajdonában van, 1898 évi január hó 1 től fogva élethossziglani érempótlékot kapjon, kivéve azokat, kik büntetés folytán ezen érmekre való jogukat elvesztették.

Miután ezen érmek tulajdonosaikról külön nyilvántartás nem vezetettik, csakis azok kaphatják meg ezen pótlékot, kik ezt külön kérelmezik.

A kérvény a tartózkodási hely hadkiegészítő kerületi parancsnokságához — a lakás pontos megjelölése és az igazoló okmányok csatolása mellett — nyujtandó be. Hatósági bizonyítvány által igazolandó az is, hogy az éremre való jogosultság büntető bírósági ítélet által el nem vonatott.

Felhivatnak a helyben tartózkodó igényjogosultak, miszerint kellően felszerelt folyamodványukat a cs. és kir. 29. hadkiegészítő parancsnoksághoz mielőbb benyujtsák.

Nagy-Becskereken, 1898. évi április hó 27-én.

Dr. Grandjean József, polgármester.

Lóhere eladás.

1000 □-öl lóhere egészben vagy részben, egész évi használatra eladó

Ro'sa Ignác

389-3.1

fűszerkereskedőnél.

Legnagyobb nyeremény
legszerencsésebb esetben
1.000,000 korona.

Az összes 50.000 nyeremény JEGYZÉKE.

A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben **1.000,000** KORONA

A nyeremények részletes beosztása a következő:

Készpénzben fizetendő	Korona
1 jutalom	600000
1 nyer. á	400000
1 " "	200000
2 " "	100000
1 " "	90000
1 " "	80000
1 " "	70000
1 " "	60000
2 " "	40000
1 " "	30000
5 " "	25000
1 " "	20000
2 " "	15000
3 " "	10000
31 " "	5000
67 " "	3000
3 " "	2000
432 " "	1000
763 " "	500
1238 " "	300
90 " "	200
31700 " "	100
3900 " "	100
4900 " "	100
50 " "	80
3900 " "	40
2900 " "	40

50,000 nyer. és jut. összegben 13.160.000 a melyek hat osztályban huzatnak ki.

A második nagy magy. kir. osztályosorsjáték nemsokára ismét megkezdődik és újból

50.000 jut **100.000** pénzneremény jut **100.000** eredeti sorsjegyre,

tehát az oldalt levő jegyzék szerint a sorsjegyek fele nyereménnyel huzatik és a nyerési esély igen nagy. Összesen tizenhárom millió 160.000 korona kerül biztos döntésre. A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben

egy millió korona.

Minél előbbi megrendelésnél I-ső osztályu eredeti sorsjegyeket a tervszerinti eredeti áron és pedig: egy egész I-ső oszt. eredeti sorsjegyet 6.— frt " fél " " " " 3.— " " negyed " " " " 1.50 " " nyolcad " " " " —.75 "

utánvétellel, vagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldünk szét. Hivatalos jegyzéket minden huzás után megküldjük, hivatalos tervezetek díjtalanul rendelkezésre állanak. A huzások nyilvánosan történnek a magy. kir. kormány felügyelete alatt.

Az I. osztály nyereményhuzása május hó 11. és 2-én lesz és kérjük b. megrendelését legkésőbb

május hó 11-ig (huzás napja) közvetlenül hozzánk beküldeni.

Török A. és Társa

a m. kir. szab. osztályosorsjáték

főelárusítói 324-12.7

Budapest, V., Váci-körut 4/A.

Fordulólevél kivágandó.

TÖRÖK A. és Tsa uraknak
Budapest, Váci-körut 4/A

Kérem nekem ..... eredeti I. osztályu osztyálysorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeg ..... utányveendő mellékelve postautalvány-nyal küldeték. (A mely rovat szükséges, töröndő)

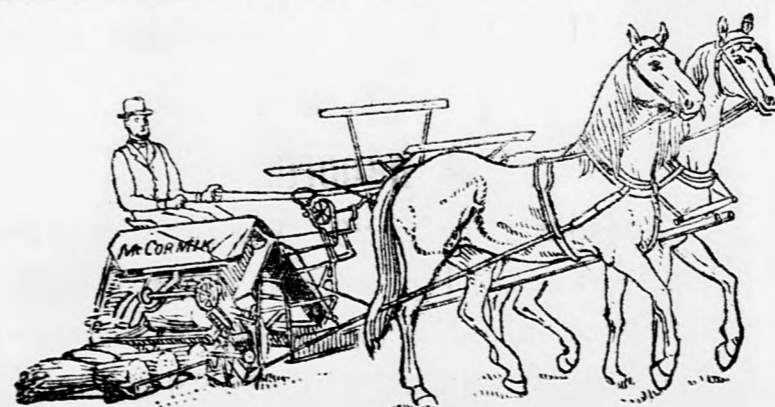
Pontos cím.

RICHTER-féle HORGONY-PAIN-EXPELLER
Linimentum Capsici compos.

Ezen hírneves háziszor ellentáll az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik közsvényénél, csúznál, tag-szagatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszor, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több ki-sebbértékű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony“ védjegy és Richter czéggjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

25-28.78 RICHTER F. AD. és TSA., csász. és kir. udvari szállítók, RUDOLSTADT (Thüringia).

Mc Cormick 236-16.9
ARATÓ-GÉPEK,

a legjobb a világon; kévekötek és marokrakók, Mc Cormick fűkaszalók, eredeti amerikai köszörükészülékek, szénagereblyék és szénaforgatók legjutányosabban beszerezhetők

Müller és Weisz cégénél

Budapest, VI., Gyár-utca 66.